

T
470

INSTITUTIONES
JURIS CANONICI

IN TRES PARTES,
AC SEX TOMOS DISTRIBUTÆ,

QUIBUS

VETUS ET NOVA ECCLESIE DISCIPLINA ET MUTATIONUM
CAUSÆ ENARRANTUR

A DOMINICO CAVALLARIO

JURIS CANONICI ET CIVILIS

PROFESSORE CONSCRIPTÆ.

TOMUS PRIMUS.

SUPERIORUM PERMISSU.

MATRITI EX TYPOGRAPHIA REGIA.

MDCCC.

Se hallará en la Librería de Don Felipe Alverá, Carrera de San Gerónimo, frente á la calle del Baño.

PRÆFATIO

AD CUPIDAM SACRORUM CANONUM JUVENTUTEM.

AUCTOR.

§. I. **I**n tanta librorum copia, qua sacri Canones, non secus ac aliquæ facultates, à multis sæculis obruuntur, novæ tandem *juris canonici institutiones* evulgantur, quibus res canonica stilo fusiori, variis passim observationibus & nonnullis insertis quæstionibus, enarratur. Ita opus vel ipsa inscriptione damnari videtur. Scilicet institutionum hæc sunt leges, ut elementa artium & propriarum vocum explicationes contineant, & prima quasi lineamenta in studiosorum animis insculpant, quibus ad prolixiores & difficiliore libros præparentur. Et quidem meliores ecclesiastici scriptores & ante & post renatas litteras ex harum legum forma institutiones ediderunt, veluti Antonius Cucchus, Paulus Lancellottus, Franciscus de Roye, & Claudius Fleuryus, quamvis non omnes pari methodo, ac felicitate, nec eodem rerum delectu. Etenim Cucchus & Lancellottus vix ultra Decretales excurrunt, nec rebus criticis eorum ætate admodum excultis, multa ex turbidis fontibus hauserunt. Sed opus Fleuryanum perfectissimum est, veterem & novam in præcipuis articulis exhibens Ecclesiæ disciplinam: nec pretio carent suo Francisci de Roye institutiones, quamvis aliquando laborent confusione.

§. II. Positas à sapientibus institutionum leges fortasse infregi, sed ita finis, qui ad opus elucubrandum impulit, postulare videbatur. Nempe non nuda sacrorum Canonum præcepta tradere institui, sed suis ori-

INSTITUTIONES
JURIS CANONICI
PROLEGOMENA.

CAPUT I

De natura & origine juris canonici.

Christus Ecclesiam fundat.

§. I. **P**ostquam genus humanum, propter primi hominis labem à spe beatitudinis dejectum, peccati laqueis obstrictum diu jacuisset, temporis impleta plenitudine, toties promissus patribus in Prophetis, ad perditos homines in jus beatitudinis revocandos, Christus Jesus è sinu Patris advenit. Qui ut tantæ rei satisfaceret, nostram indutus humanitatem, Ecclesiam sibi collegit & fundavit, quam exemplo & prædicatione sua instructam stare voluit æternum. Quod ita profecto fieri oportebat, ut redemptionis beneficium omnes complecteretur. Huic autem à se fundatæ Ecclesiæ non solum Christus ipse vivens leges dedit, verum etiam per Apostolos, quibus ad opus perficiendum immisit post mortem suam Spiritum Sanctum, quo interno numine Apostoli erecti & afflati Ecclesiam per universum mundum dilatarunt.

Ecclesia proprium regimen habet.

§. II. Quum vero Ecclesia ex multitudine credentium constet, & societatis natura talis sit, ut necessario certum regimen requirat, quod stet & conservetur, Jesus Christus discessurus ex hoc mundo ad Patrem, promissum de Ecclesia æternum duratura veluti adimplens, perpetuum in ea regimen constituit, cui ejus regendæ potestatem, & eorum omnium, quæ ad ejus conservationem spectare viderentur, pleno jure concessit. Qua super re non est ambigendum, quum conceptissima sint sacrarum Scripturarum testimonia, quibus Apostolis eorumque successoribus regimen Ecclesiæ demandatur (a).

Objectum potestatis ecclesiasticæ.

§. III. Hæc autem potestas Ecclesiæ regendæ Apostolis & eorum successoribus per Christum concredita, circa tria versatur, *Doctrinam,*
Mo-

(a) Jo. XX. 21. Act. XX. 28.
Tom. I.